

Rozvojová antropologie

Jitka Rabitsch Adamčíková, Ph.D.

Zaměření kurzu

Obsahem kurzu je přezkoumání role antropologie v rozvojovém diskurzu. Populární dichotomie může stavět antropologa do role aktivního účastníka, který se podílí na přípravě a realizaci rozvojových aktivit (pomáhá „lámat“ domorodou kulturu) či do role antagonistického pozorovatele, který zkoumá sociální realitu vytvořenou rozvojovým diskurzem (a zaujímá stanovisko teoretika potažmo kritika rozvoje). Nejprve bude proto proveden historický exkurz a přezkoumáno pojetí rozvoje v jednotlivých obdobích formování antropologického myšlení: Stojí evolucionismus 19. století za současným etnocentrickým pojetím rozvojového paradigmatu? Jakým způsobem byli antropologové zapojeni do správy koloniálních území a jaké etické otázky z této spolupráce vyvstaly? Jaká je role kultury v rozvoji? Následně budou představeny vybrané rozvojové teorie z pohledu antropologa, čímž se těžiště přednášky přesouvá z rozvojové antropologie do tzv. antropologie rozvoje. Úkolem studentů pak bude najít třetí cestu představující vhodnou podobu spolupráce antropologické disciplíny a rozvojového diskurzu. Pozornost je věnována také posílení kompetencí studentů číst, analyzovat a diskutovat odborné texty prezentující vývojové trendy v současné antropologii.

Forma výuky a požadavky na studenty

Základem kurzu jsou tři blokové přednášky. První dvě setkání konaná v termínech 31.10. a 7.11. jsou věnována teoretické přednášce, na třetím závěrečném setkání 14. 11. pak budou diskutovány odborné texty, které si studenti osvojí samostatnou četbou. Podmínkou pro získání kreditů je aktivní účast na závěrečném semináři (každý student představí jeden vybraný text k diskusi) a samostatně zpracovaná seminární práce na zadané téma. Student, který se aktivně nezúčastní závěrečného semináře, může svou neúčast nahradit jednostránkovým konspektem k vybranému textu, který předloží společně se seminární prací.

Doporučená literatura

Budil, I.: Mýtus, jazyk a kulturní antropologie, Praha, Triton 2003.

Edelman, M. – Haugerud, A. (eds.): The Anthropology of Development and Globalisation. Malden, Blackwell 2005.

Escobar, A: Encountering Development: The Making and Unmaking of the Third World. Princeton, Princeton University Press 1995.

Další odborná literatura k tématu

Benedictová, R.: Kulturní vzorce. Praha, Argo 1999.

Ferguson, J.: The Anti-Politics Machine: „Development,“ Depolitization, and Bureaucratic Power in Lesotho. Minneapolis, University of Minnesota Press 1997.

Gardner, K. – Lewis, D.: Anthropology, Development and the Post-Modern Challenge. London, Pluto Press 1996

Geertz, C.: Interpretace kultur. Praha, Sociologické nakladatelství 2000

Hrdý, L., *et al.*: Sociální a kulturní antropologie. Praha, Sociologické nakladatelství 1993.

Lévi-Strauss, C.: Myšlení přírodních národů. Praha, Československý spisovatel 1971.

Lévy-Bruhl, L.: Myšlení člověka primitivního, Praha, Argo 1999.

Said, E.: Orientalismus: Západní koncepce Orientu. Praha, Paseka 2008

Soukup, M.: Základy kulturní antropologie. Praha, AVS 2009.

Soukup, V.: Antropologie: Teorie člověka a kultury. Praha, Portál 2011.

Tošner, M.: Postmoderní a kritická antropologie. In: *AntropoWebzin 2-3/2008*. Dostupné na <http://antropologie.zcu.cz/postmoderni-a-kriticka-antropologie>

Tucker, V.: Cultural Perspectives on Development. London, Frank Cass 1997.